

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
kultuurikorralduse õppekava

Mihkel Känd

OOPERILAVASTUSE “TÜRKLANE ITAALIAS” PRODUKTSIOON
RAHVUSVAHELISEL OOPERIMUUSIKA FESTIVALIL PROMFEST
Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Jorma Sarv, MA, kultuurikorralduse nooremlektor

Viljandi 2022

RESÜMEE

Ooperilavastuse “Türklane Itaalias” produktsioon rahvusvahelisel ooperimuusika festivalil PromFest

Käesoleva kultuurkorralduse eriala loov-praktilise lõputöö eesmärgiks on anda ülevaade Pärnu rahvusvahelisest ooperimuusika festivalist PromFest ning selle raames toimunud ooperiproduktsiooni “Türklane Itaalias” lavale toomisest. Ooperietenduste korralduses täitsin produtsendi tööülesandeid, näiteks meeskonna koordineerimine, artistide ja lavastusmeeskonnaga suhtlemine, turundus ja müük, sponsorlus, logistika, info koordineerimine, rahastustaotluste kirjutamine ja lõpparuannete koostamine ning eelarve haldamine. Ooperietendused toimusid kokku viiel korral nii Kaunase riiklikus muusikateatris kui Pärnu Endla teatris. PromFesti üks tunnusmärke on pakkuda võimalust debüteerida ooperilavastajana Eesti teatritegijal. 2021. aasta festivali lavastajaks oli näitlejana tuntud Andrus Vaarik. Lavastuses astusid üles Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkursi laureaadid peaosades, Kaunase riikliku muusikateatri koor ja orkester. Võtmesõnad: ooper, ooperiproduktsioon, lavastus, teater, kultuurikorraldus, produtsent.

ABSTRACT

Production of the opera performance “The Turk in Italy” at the international opera music festival PromFest

The aim of this creative-practical dissertation in the field of cultural management is to give an overview of the Pärnu International Opera Music Festival PromFest and the production of the opera “The Turk in Italy”. In the organization of opera performances, I performed the duties of a producer for example team coordination, communication with artists and production team, marketing and sales, sponsorship, logistics, information coordination, writing funding applications and final reports, and budget management. Opera performances took place a total of five times at both the Kaunas State Musical Theater and the Pärnu Endla Theater. One of the hallmarks of PromFest is to offer the opportunity to make debut as an opera director for an Estonian theater creator. The director of the 2021 festival was Andrus Vaarik, known as an actor. The play was performed by Klaudia Taev laureates of the Young Opera Singers' Competition in the main parts, Kaunas State Musical Theater Choir and Orchestra. Keywords: opera, opera production, theater, cultural management, producer.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. ORGANISATSIOONIANALÜÜS	5
1.1. Mittetulundusühingu PromFest tutvustus	5
1.2. PromFesti visioon ja eesmärgid	6
2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS	8
2.1. Ooperiproduktiooni kirjeldus ja seatud eesmärgid	8
2.2. Projektimeeskonna tutvustus	9
2.3. Korraldustöö analüüs	10
2.3.1. <i>Projekti algatamine</i>	11
2.3.2. <i>Projekti kavandamine</i>	11
2.3.3. <i>Riskianalüüs</i>	12
2.3.4. <i>Projekti elluviimine</i>	13
2.3.5. <i>Projekti lõpetamine</i>	14
2.4. Sündmuse sihtgrupp ja turundus	15
2.5. Sündmuse eelarve, rahastus ja sponsorid	17
2.6. Sündmuse kultuurikontekst ja selle sotsiaalmajanduslik mõju	19
3. REFLEKSIOON	21
3.1. Mis läks hästi?	21
3.2. Mis oli keeruline?	21
3.3. Kuidas õnnestus teooriat rakendada praktikas?	22
3.4. Mida kasulikku õppisin?	22
KOKKUVÕTE	24
KASUTATUD ALLIKAD	25
LISAD	27
Lisa 1. Turundusmeetmestik	27
Lisa 2. Meediakajastuste kokkuvõte	28
Lisa 3. Riskianalüüs	30
Lisa 4. PromFesti ooperiproduktioonide ajalugu	33
Lisa 5. 12. Klaudia Taevis nim. noorte ooperilauljate konkursi korraldusest	34
Lisa 6. Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” plakat	35
Lisa 7. Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” fotod etendustest	36

SISSEJUHATUS

Käesolev loov-praktiline lõputöö annab ülevaate Pärnu rahvusvahelise ooperimuusika festivali ehk PromFest ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” korraldusprotsessist ja tulemustest. Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” etendused leidsid aset 2021. aasta septembrikuus Pärnu Endla teatris ja Kaunase riiklikus muusikateatris. Etendustel astusid lavale Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate 2019. aasta laureaadid, Kaunase riikliku muusikateatri koor ja orkester ning dirigent Erki Pehk. Ooperit lavastas näitleja Andrus Vaarik ja kunstiliseks juhiks oli Madis Nurms. Ooperiproduktiooni lavale toomise korraldusprotsessis osalesin 2020. aasta novembrist kuni 2021. aasta oktoobrini produtsendi tööülesannetes.

Oma lõputööks valisin ooperietenduste lavale toomise oma muusikaarmastusele ning eelnevale muusikasündmuste korralduskogemusele toetudes. Pärnu rahvusvahelise ooperimuusika festivaliga on mul varasem side aastast 2015, kui laulsin Vanemuise ooperikoori meeskoori ridades sama festivali korraldatud ooperilavastuses “Aida”. Varasemale positiivsele koostööle festivali kunstilise juhi Erki Pehki ning peakunstniku Madis Nurmsiga tuginedes, pakuti mulle võimalust asuda 2021. aasta ooperilavastust produtseerima.

Kirjatöös analüüsin sündmust korraldanud organisatsiooni, selle eesmärgi ja väärtuseid ning struktuuri. Töö teine peatükk hõlmab endas korraldustöö analüüsi - sündmuse kirjeldust ja meeskonna tutvustust; eesmärgi; ülevaadet korraldustööst; eelarvest, rahastusest ja sponsoritest; sihtgrupist ja turundusest; riskianalüüsist ja paigutamisest kultuurikonteksti ning sündmuse sotsiaalmajanduslikust mõjust. Kolmas ehk viimane peatükk reflekteerib minu kui produtsendi tegevust sündmuse elluviimisel.

1. ORGANISATSIOONIANALÜÜS

1.1. Mittetulundusühingu PromFest tutvustus

Pärnu rahvusvaheline ooperimuusika festival on välja kasvanud 1996. aastast toimunud Klaudia Taevi järgi nime saanud ooperilauljatele mõeldud konkursist Eestis.

Mittetulundusühing (edaspidi MTÜ) PromFest loodi 2007. aastal, ehkki esimene festival toimus juba aastal 2005.

Mittetulundusühingute seaduse (2020) järgi on MTÜ isikute vabatahtlik ühendus ning sellel peab olema juhatus, mis seda juhib ja esindab. MTÜ PromFest põhikirja (2007) kohaselt koosneb ühing üldkoosolekust ja juhatusest. 2022. aasta jaanuari seisuga on juhatuses kaks isikut, ühingu tööd juhib juhatuse esimees.

MTÜ PromFesti näol on tegemist mikroorganisatsiooniga. Perensi (1999) järgi võib organisatsiooni defineerida kui inimeste ühendust, mida seovad eesmärk, strateegia, struktuur ja tehnoloogia. Mikroorganisatsioonid on ilma palgatöötajateta või alla 10 töötajaga ettevõtted ja nad moodustavad 94% kõigist Eestis tegutsevatest organisatsioonidest ning 2017. aastal oli selliseid umbes 120 000 (Aasmäe & Šutova, 2018).

PromFesti saab nimetada üheks unikaalseimaks ooperimuusika festivaliks Eestis, sest kogu festivali programm luuakse täies mahus korraldajate poolt, mitte ei koondata olemasolevaid ooperiproduktioone nagu tavalises praktikas festivalide kavasis koostatakse. PromFesti raames toimub legendaarse Pärnu lauluõpetaja Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkurss, mis ka rahvusvahelises mastaabis on teadaolevatel andmetel ainus konkurss, kus pakutakse võitjatele võimalust täita oma unistus ning valida ooperiroll, mida ta soovib esitada järgmisel festivalil. Konkursil edukalt esinenud lauljad ongi peamised artistid, kellega on seotud festivaliprogramm. Seega iga uus ooperiprojekt luuakse noorte lauljatega, eesmärgiga pälvida ka noore publiku tähelepanu.

PromFest toimub iga kahe aasta tagant ja on oma 17. tegutsemisaastaga kinnistunud järjepanu toimuva kõrgetasemelise kultuurisündmusena Pärnus ja üldisemalt Eestis. Klaudia Taevi nim. konkursi populaarsus on levinud laialdaselt uute lauljate põlvkondadele lähiriikides (Baltimaad, Soome) ja Ida-Euroopas (Valgevene, Ukraina). Läbi aastate on Pärnus viibinud ligi 400 noort lauljat 54 erinevast riigist ning sellele lisanduvad ooperituristid ja mänedžerid. Pärnut on väisanud konkursi žüriiliikmed ning võtmeisikud tuntud Euroopa ja maailma ooperiteatritest, nagu näiteks Berliini Riigiooperist, Mannheimi Rahvusteatrilt, Sofia Rahvusoperist, Luzerni teatrist jpt – inimesed kes määravad protsesse ooperimaailmas ja on nüüd teadlikud Pärnu ja Eesti olemasolust. PromFest on Pärnu linna jaoks oluline

kultuurisündmus, mis elavdab piirkonna kultuurielu ning pakub linnarahvale ja külalistele kõrgetasemelisi ooperimuusikaelamusi. Sellele viitab ka asjaolu, et linn on festivali koostööpartneriks toetades sündmuse toimumist rahaliste vahenditega juba aastaid. PromFest lavastused on lisaks Pärnule jõudnud neljal korral Kaunase muusikateatri publikuni, neljal korral Birgitta Festivali programmidesse, kolmel korral Vanemuise teatri lavale, korra Tallinna Vene teatri lavale ja korra Jõhvi kontserdimajja. PromFest on teinud ja teeb koostööd Pärnu Linnaorkestri, Enda Teatri, Pärnu Kunstide Majaga, Pärnu Kontserdimajaga ning erinevate Pärnu hotellide ja toitlustusasutustega.

1.2. PromFesti visioon ja eesmärgid

Käesolevas peatükis kirjeldan MTÜ PromFesti visiooni ja eesmäärke. Visiooni sõnastamine on oluline, sest strateegiliste eesmärkide väljatöötamisel tuleb arvesse võtta tegevus- ja tegevuskavade kindlaksmääramist, kontrollisüsteemi arendamist, visioonis määratletud eesmärkide ja eesmärgi saavutamist (Szabó & Csepregi, 2015).

PromFesti visioon on jõuda rahvusvaheliselt tunnustatud ooperifestivalide hulka, mille omanäolisuse ja järjepidevuse kindlustamiseks on oluline kaasata korraldusmeeskonda uusi põlvkondasid. Minu hinnangul on visioon sõnastatud lihtsalt ning arusaadavalt. Organisatsiooni eesmärk määratleb ettevõtte tegevussuuna ja kujutab endast alust kogu kavandamistegevusele (Perens, 1999). “Eesmärk on juhtimise alg- ja lõpp-punkt, mis kujutab mingit kindlat lõpptulemust, mida tahetakse saavutada. Eesmärk on kavatsus, aga ka tegevuse juhtmõte.” (Üksvärav, 2004, lk 69-71)

Tabel 1. *PromFest põhikirja ja arengukava eesmärgid*

Põhikirja eesmärgid	Arenguplaanis aastateks 2020-2024 sõnastatud eesmärgid
Muusika ja muusikakultuuri tutvustamine, arendamine ja väärtustamine ning selleks vastavate tingimuste loomine.	Kohalikul tasandil suurendada kohalolu ning tegevusi Pärnu linnas, eesmärgiga tugevdada Pärnu linna elanike sidusust festivaliga ning jõuda noorema publikuni.
Rahvusvahelise koostöö ja sidemete arendamine samalaadsete organisatsioonidega.	Rahvusvahelisel tasandil jõuda nähtavaks valdkonna seisukohalt tähtsatesse meediakanalitesse Euroopas.
Kodumaiste ja rahvusvaheliste festivalide ja muude kultuurisündmuste organiseerimine, kontserttegevus, kursuste, etenduste, seminaride korraldamine, heategevusürituste organiseerimine ja audio-video produktsioon.	Institutsionaalseks eesmärgiks on palgata PromFesti regulaarsed töötajad, et tagada organisatsiooni järjepidev areng.

Organisatsioonisiseste eesmärkide täitmise põhieelduseks on lisarahastuse leidmine. Praeguse hetkeni on PromFest meeskond töötanud vabatahtlikkuse alusel ning igal aasta vahetub suur osa korraldusmeeskonnast, mis ei taga korralduslikku stabiilsust, edasikantavaid teadmisi seades ohtu festivali kvaliteedi. Seda riski saab leevendada palgalise meeskonna moodustamisega. Kohaliku ja rahvusvahelise tasandi eesmärkide täitmise põhieelduseks on aktiivne kommunikatsioon potentsiaalsete partneritega. Kohalikul tasandil on loomisel hariduslik programm, kus mitteformaalse õppe meetodeid kasutades plaanitakse tutvustada nooremale publikule (kooliõpilased) muusikateatrit, läbi viia minikontsert-loenguid koostöös PromFesti artistidega. (PromFest arenguplaan, 2020-2024)

2. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

2.1. Ooperiproduktiooni kirjeldus ja seatud eesmärgid

PromFesti raames toodi lavale Gioachino Rossini koomilise ooperi “Türklane Itaalias” produktioon, mille lavastajaks Andrus Vaarik. PromFesti lavastajale antakse vabad käed lavastuse kontseptsiooni loomiseks. “Pannes Rossini ooperi aluseks oleva jabura jandi kaasaegse massimeelelahutuse veelgi napakamasse formaati, saime endalegi üllatuseks väga elusa, vaimuka ja liigutava loo” (Vaarik, isiklik vestlus 2021).

Lavastus valmis koostöös Kaunase riikliku muusikateatriga, kust osalesid koor ja orkester. PromFesti X ooperiproduktioonis laulsid peaosades möödunud Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkursi laureaadid Armeenias, Ukrainast, Venemaalt ja Leedust. Osalemine ooperilavastuses on konkursil žüriilt tunnustuse pälvinud noortele auhinnaks. Sündmust korraldama asudes seadsime kunstilise juhiga viis mõõdistatud eesmärgi, võttes aluseks SMART-mudeli kriteeriumid, mille kulgu produktiooni käigus jälgisime.

SMART-mudel kirjeldab viite olulist kriteeriumit, millele iga tähendusliku ja tõhusa eesmärgi avaldus peaks vastama (Ogbeiwi, 2017). Perensi (2019, lk 31-32) järgi vastab eesmärk SMART-kriteeriumitele, kui see on: konkreetne (*Specific*), mõõdetav (*Measurable*), saavutatav (*Achievable*), asjakohane (*Relevant*) ja tähtajastatud (*Timely*). Kokkuvõtvalt võib öelda, et kõik meie viis seatud eesmärki vastasid SMART-mudeli kriteeriumitele kuna olid konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja tähtajastatud. Seatud eesmärgid, nende mõõdikud ja täitmine on välja toodud allolevas tabelis 2.

Tabel 2. Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” eesmärgid, mõõdikud ja nende täitmine

Eesmärk	Mõõdik	Eesmärgi täitmine
PromFesti X ooperiproduktioon projekt on pakkunud Pärnu linna elanikele kõrgetasemelist ooperimuusika elamust.	Etendused Pärnu Endla teatris 12., 13. ja 14. septembril 2021. Ooperietendusi külastab ca 1300 inimest.	PromFesti X omalaadne ooperiproduktioon võeti linnaelanike poolt hästi vastu ja leidis positiivset tagasisidet.
Kaunase riiklikus muusikateatris ja Pärnu Endla teatris on toimunud kõik viis plaanipäraselt eesmärgistatud “Türklane Itaalias” ooperietendust.	PromFesti ooperiproduktiooni etendused Kaunase riiklikus muusikateatris 8. ja 9. septembril; Pärnu Endla teatris 12., 13. ja 14. septembril 2021.	Vaatamata viirusepuhangu levikule toimusid kõik viis etendust plaanipäraselt - Leedus 8. ja 9. septembril; Eestis 12., 13. ja 14. septembril.

Eesmärk	Mõõdik	Eesmärgi täitmine
Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkursi laureaatile on antud võimaluse professionaalidega koostööd teha ja suurel teatrilaval oma oskusi eksponeerida.	PromFesti ooperiproduksioonis "Türklane Itaalias" toimuval viiel etendusel on laval üles astunud kuus noort lauljat Armeenias, Ukrainast, Venemaalt ja Leedust.	Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljatele konkursi laureaatile anti võimalus professionaalidega koostööd teha ja suurel teatrilaval oma oskusi eksponeerida.
Kõiki viit ooperietendust on külastanud 2000 ooperimuusika sõpra, kellest Kaunase riikliku muusikateatri etendustel 700 ja Pärnu Endla teatris 1300 inimest.	Müüdud piletite arv, mida saab saavutada läbi planeeritud sihtgrupini jõudmise.	Etendusi Kaunase riiklikus muusikateatris külastas ca 600 ning Pärnu Endla teatris 928 inimest, kokku 1528 inimest. Seatud eesmärgist jäi publiku arv 24% väiksemaks, mis oli tingitud jätkuvalt levivast koroonaviirusest.
"Türklane Itaalias" on leidnud meediakajastust kohalikes väljaannetes Pärnus, Tartus ja Tallinnas; tele- ja raadiosaadetes; arvustustena; persoonilood lavastaja, kunstniku või kunstilise juhiga kuuajakirjades.	Eelpool mainitud kanalites on PromFesti X ooperiproduksioon "Türklane Itaalias" kajastatud.	Projekti kajastati kokku 18. korral. Meediakajastusega (vt lisa 2) võis rahule jääda, vaatamata sellele, et sündmust ei kajastatud kõikides varasemalt planeeritud väljaannetes ja kanalites, ületas ooperiproduksioon alternatiivsetes meediakanalites uudisekünnist, millest tuleb täpsemalt juttu peatükis "Turundus".

Piletimüügi eesmärkide seadmisel tuginesime eelmiste aastate müügi tulemustele, kus saalide täituvus on keskmiselt 70-85%, saal mahutab 572 inimest. 60% saalitäituvuse juures jõuab Endla teatris etendust vaatama üle 1000 inimese. Kaunase riikliku muusikateatri saal mahutab 480 inimest. 60% täituvuse ja 2 etenduse puhul jõuab lavastus Leedus ~ 600 inimeseni. Publiku külastatavus võrreldes eelmise festivaliga oli peaaegu poole väiksem, mistõttu seatud eesmärk jäi saavutamata, milles oma osa oli ka epidemioloogilisel olukorral.

2.2. Projektimeeskonna tutvustus

Käesolevas töös kirjeldatava ooperilavastuse produtseerimise tarbeks moodustati projektimeeskond. Festivalil on järjepidev kunstiline meeskond, ent edaspidi on eesmärk lahutada kunstilise meeskonna roll festivali korraldusest.

Tabel 3. Ooperiproduksiooni põhimeeskond ja selle liikmete ülesanded

Meeskonnaliige	Vastutusvaldkond
Produtsent	Festivali organiseerimine, juhtida meeskonna tööd, leida rahastust ja jälgida selle kasutust, lepingute sõlmimine, žürii ja muusikutega suhtlemine, turundustegevused, turvalisus ja ohutus

Meeskonnaliige	Vastutusvaldkond
Kunstiline juht	Loomingulise tegevusega seotud ülesanded ning loomingulise koosseisu kokku panemine, konkursi reglemendi koostamine, konkursi žürii reglemendi koostamine, žürii ja muusikutega suhtlemine
Lavastaja	Ooperilavastuse lavale toomine ja selle eest vastutamine
Festivali peakunstnik	Ooperilavastuse kunstiliste tegevusega seotud ülesanded (kostüümid, lavakujundus), festivali organiseerimine
Kunstilise juhi assistent	Muusikutega suhtlemine, lepingute ettevalmistamine, trükimaterjalide sisu ettevalmistamine ja korrigeerimine, žürii logistika (reisid, majutus, toitlustus)

2021. a. suvel liitusid kaks korraldusassistenti Tartu Kunstikooli stilistika erialalt, kes oma eriala spetsiifiliste teadmistega panustasid ooperiproduktiooni õnnestumisesse, täitsid ka minu kui produtsendi poolt antud tööülesandeid, mis peaauglikult puudutasid ooperilavastuse turundamist, nagu näiteks vajalike video reklaammaterjalide tootmine festivali jaoks.

Sündmuse edukuse garandiks olid ka Kaunase riikliku muusikateatri ooperikoori koor- ja kontsertmeister ja orkestri dirigent, Pärnu Endla teatri teatrijuht, nende valgustaja ja helitehnik ning kogu teatri personal. Oma panuse andsid ka trükiste, kavalehe ja reklaamvideote kujundajad. Müügi ja turunduse osas tegime koostööd müügi- ja turundusspetsialistiga reklaamiagentuurist *Optimist Creative*.

Lisaks eelnimetatule liitusid taustajõududena kaks vabatahtlikku Leedust ja Venemaalt, keda sain kasutada produktiooni ülesannete täitmisel. Leedulase ülesandeks oli veebilehekülje haldamine ja vastavalt minu korraldustele täienduste sisseviimine ning tehniline abistamine. Vene vabatahtlik aitas jooksvate küsimuste lahendamisel, mis peamiselt oli seotud konkursi läbiviimisega.

Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” planeerides tegi projektimeeskond suurema osa tööst virtuaalselt, sest nii meeskonnaliikmete geograafiline asukoht kui ka koroona viiruse puhang ei võimaldanud esialgselt planeeritud mahus üheskoos kohapeal koosolekuid pidada, mistõttu tuli kasutusele võtta erinevad sidevahendid nagu *Skype* ja *Zoom* ning läbi viia videokoosolekuid, mis toimusid kord nädalas.

2.3. Korraldustöö analüüs

Perensi (2019) järgi koosneb kõige lihtsam projekti elutsüklil neljast etapist: algatamine, kavandamine, elluviimine ja lõpetamine. Käesolevas peatükis analüüsin nelja projekti etappi. “Projekti kindlateks faasideks ja etappideks jaotamine on vajalik selleks, et luua järk-järgulise plaanimise, otsustamise ja tegevuste konkretiseerimise võimalus” (Perens, 1999, lk 148).

2.3.1. Projekti algatamine

Ettevalmistused ooperilavastuse “Türklane Itaalias” publikuni toomiseks algasid 2020. aasta aprillikuus, 15 kuud enne projekti elluviimist. Projekti algatamise faasis pandi alus korraldusmeeskonna loomisele, kelle ülesandeks sai ooperiproduktiooni lavale toomine. Projektimeeskonna kokku panemist koordineeris festivali kunstiline juht. Esmase ülesandena tuli leida sobiv lavastaja. PromFest on oma tegutsemisaastate jooksul pakkunud võimalust ooperilavastajana debüteerida Eesti teatritegijatel. Koostöös Kaunase riikliku muusikateatri ja Pärnu Endla teatriga planeeriti esmased prooviperioodide ja etenduste toimumise kuupäevad.

Pärast mida kontakteeruti ooperilavastuse peaosalistega, kellele tehti esmased tööpakkumised. Projekti algatamise alusetappides tekkis vajadus kavandamise faasis üle vaadata juba olemasolevad strateegilised eesmärgid ning neid üheskoos kokku pandud meeskonna arutada. Sündmuse õnnestumiseks tuli paika panna ka esmane eelarve ning leida vastavalt sellele vajalikud rahastajad. Projekti algatamise faasis kujundati ka esialgsed ooperilavastuse plakatid koostöös festivali kunstniku ja reklaamikujundajaga.

Projekti vältel suutsime täielikult säilitada algselt kavandatud idee ooperiproduktiooni lavaletoomise kontseptsiooni, säilitada koostööd olemasolevate koostööpartnerite ja sponsoritega ning lähtuda esialgsest rahastusplaanist. Esimese projektifaasi võib lugeda õnnestunuks.

2.3.2. Projekti kavandamine

Projekti kavandamine võimaldab anda projektile struktuuri, jälgida tegevusi, avastada õigeaegselt kõrvalekaldeid ning võtta kasutusele meetmeid nende likvideerimiseks. Projekti plaanimise ülesanneteks on: projekti struktureerimine pea- ja alamtöödeks ning töopakettideks; projekti kulgemise plaanimine ja tegevuse omavaheliste sõltuvuste määratlemine; tegevuste kestuste ja tähtaegade fikseerimine; teostajate ja vahendite valimine ning kulueelarve koostamine. (Perens, 2019)

Kui algatamise etapis saadi aru, millist meeskonda meil vaja on, siis lõplikult pandi meeskond kokku kavandamise etapis. “Projekti juhtimisest rääkides keskendutakse enamasti projektorganisatsioonile ehk ülesande andjale ja projektimeeskonda koondunud inimestele, kes projektijuhi eestvedamisel püüavad saavutada kindla aja aja kulutusega teatud mõõdetavat eesmärki. Harutatakse põhjalikult lahti, kuidas selle organisatsiooni sees protsessid toimuvad, mis on kellegi roll, ülesanded ja vastutus.” (Lees, 2007, lk 131) Produtsendina koostas ooperiproduktiooni väljatoomiseks esialgse tegevusplaani, mida hiljem meeskonnaliikmete lisandudes ühiselt täiendasime.

Uute meeskonnaliikmete värbamisel lähtusin valikus liikmete varasemast kogemusest ja motiveeritusest. “Meeskonna liikmed saab projektijuht ise valida, kuid peab silmas pidama, et kõik organisatsiooni liikmed saaks rakendust ja samas ei oleks keegi ülekoormatud” (Lees, 2007, lk 97). Üheks esimeseks meeskonnatöö ülesandeks kujunes strateegiliste eesmärkide kaardistamine ja sõnastamine. Selleks viisime meeskonna siseselt läbi klassikalise ajurünnaku. Sellise meetodi abil püütakse aktiivselt genereerida võimalikult rohkem ideid, lahendusi, teemavaldkondi või välja tuua probleeme (Perens, 2019). Ajurünnaku meetodit ideede genereerimiseks kasutasime regulaarselt kogu projekti vältel. Järghesid lepingute koostamised lavastuse peaosaliste ehk konkursi laureaatidega, Kaunase riikliku muusikateatri orkestri ja kooriga ning hinnapakkumiste küsimine Pärnu Endla teatri ruumide rendi ja tehniliste lahenduste tarbeks.

Produtsendina pidasin oluliseks, et minu alluvusse valitud liikmed oleksid pädevad neile delegeeritud ülesannete täitmisel. Tööülesannete delegeerimisel lähtusin kolmest etapist (Perens, 2019, lk 218):

- ülesande ja volituste üleandmine;
- kontroll;
- tulemuste analüüs.

Peamiselt delegeerisin korraldusassistentidele ülesandeid, mis puudutasid turundust. Sinna alla kuulusid sotsiaalmeedia kontode tarbeks postituste tegemised; intervjuud lavastaja, kunstniku ja dirigendiga; pildistamised proovidest ja lavatagusest melust.

Ülesanded ja tegevused olid projektis jagatud valdkondade järgi, seega lavastaja ja kunstilise juhi juhendada oli loominguiline meeskond (ooperilauljad, kunstnik, koreograaf ja valguskujundaja). Produtsendina tegin kogu projekti kulgemise jooksul koostööd lavastajaga, kellega koos võeti vastu otsuseid produtseerimisalaste küsimuste lahendamisel.

Viimase sammuna projekti kavandamise faasis planeerisime meeskonnaga vahendeid ja kulusid, mida projekti idee teostamiseks vajasisime. Vahendite ja kulude kaardistamise tulemusena kujunes välja projekti elluviimiseks vajalik eelarveraamistik (vt ptk “Sündmuse eelarve, rahastus ja sponsorid”). Projekti algatamise faasis seatud tugevale alusele, sujus plaanimise faas hästi ning ühise tööga sai loodud tegevuskava, millele edaspidi toetuda saime.

2.3.3. Riskianalüüs

Koroonaviiruse laiaulatusliku levimise tõttu tundsin vajadust koostada riskianalüüs. “Iga projekt, mille me ettevõttes või organisatsioonis käivitame, on seotud riskidega. Me võime

kasutusele võtta kõikvõimalikud meetmed, kuid täielikult riskivabaks ei õnnestu meil muuta ühtegi projekti.” (Perens, 2019, lk 144).

Antud projekti kontekstis hindasime riske, mis võivad ohustada projekti elluviimist või selles osalevaid inimesi/publikut ning seeläbi ühtlasi seada ohtu ooperietenduste lavale jõudmise. Töö lisas nr 3 on välja toodud viimane täiendatud versioon projekti riskianalüüsist.

Süstemaatilise töö tulemusena tuleb tuvastada kõige ohtlikumad riskid (Mäger, 2021). Projekti kavandamise peatükis mainitud ajurünnaku meetodi kaasabil panime meeskonnaga kirja, mida arvatakse, et võiks juhtuda, hinnati juhtumise tõenäosust ja mõju projekti sündmusele ning kirjeldasime ära tegevused riski vältimiseks, maandamiseks ning ohuolukorra puhul tegutsemiseks.

Meil õnnestus pandeemiast tulenevaid riske hallata hästi. Võimalike riskide tuvastamine ja hindamine ning seejärel selle alusel töö jätkamine on suurepärane vahend riskiteadlikkuse ja -mõistmise tõstmiseks kogu organisatsioonis (Säterhed *et al.*, 2012). Koroonakolde tekkimise vältimiseks ja koroonaleviku pidurdamiseks tagasime sündmuse toimumispaikades (Endla teater, Pärnu Kunstide Maja, Pärnu Kontserdimaja) maskide kandmise võimalikkuse ja desinfitseerimisvahendite olemasolu ning publiku hajutamise. Eelnevalt palusime festivalil osalevatel lauljatel teha koroonatesti, mille negatiivne tulemus tagaks nende osalemise, eesmärgiga vältida koroonapositiivse osaleja viibimist festivalil. Riskinimekirjas on ära toodud projekti elluvijja tuvastatud riskid ja meetmed nende minimaliseerimiseks (Säterhed *et al.*, 2012).

2.3.4. Projekti elluviimine

Pärnu rahvusvaheline ooperimuusika festival leidis aset 12. - 19. septembrini 2021. aastal. Ooperiproduktiooni - Rossini "Türklane Itaalias" - ettevalmistusperiood kujunes oodatust efektiivsemaks, koostööpartner Kaunase riiklik muusikateater võimaldas varasemate aastatega võrreldes palju rohkem prooviaega ja tulemus pälvis nii publiku kui kriitikute tunnustuse, kelle arvamustest saab lugeda peatükist "Projekti lõpetamine".

Kokku mängiti "Türklane Itaalias" etendusi viiel korral, millest üks oli kinnine etendus (13. september) koostööpartneritele. Prooviperiood koosnes kahest proovitsüklist. Esimene proovitsükkel sai alguse Kaunases 17. maist - 6. juunini ja teine proovitsükkel koos peaproovidega jätkus alates 15. augustist - 9. septembrini nii Kaunases kui ka Pärnus. Käesolev festival kätkes endas üht olulist verstaposti - 25. aasta möödumist esimesest Klaudia Taevi nim. konkursist (vt lisa 5). Sellega seoses korraldasime fotonäituse Klaudia Taevi elust ja tegevusest (Taevi sünnist möödus 115. aastat) Endla teatri sammassaalis.

2.3.5. Projekti lõpetamine

Korralduse neljanda ja viimase faasina tegelesime projekti lõpetamise, arvete maksmise ja kokkuvõtete tegemisega. “Lõpetamisel vaadatakse üle, kas valmis see, mis telliti, ning kas selle kvaliteet on piisav turule lubamiseks, samuti see, kas peeti kinni tähtaegadest ja eelarvest” (Lees, 2007, lk 115). Projekti lõpetamiseks tuleb muuhulgas läbida etapid, milles lõpetatakse kulutused, talletatakse kogemustematerjal, koostatakse lõpparuanne ning viiakse läbi lõppnõupidamine (Perens, 2019). Produtsendina koostas aruandluse rahastajatele ja sponsoritele. Ühiselt hindasime meeskonnaga kogu projekti ja selle korralduse õnnestumist ning arutusel tõime välja tehtu plussid ja miinused. Lõppnõupidamisega lõpetasime 2021. a. PromFesti projekti.

Andrus Vaariku poolt lavastatud ooperiproduksiooni “Türklane Itaalias” võib lugeda edukaks. Üheskoos tõdesime, et koostöö lavastus- ja korraldusmeeskonna vahel oli professionaalne ja edukas. Suutsime omavahel hästi kommunikeeruda ja igaüks oli teadlik temale seatud ülesannetest ning kohustustest. Kunstilise teostuse poole pealt saime kiita ka etendust vaatamas käinud teatrikriitikutelt Alvar Loog ja Tiiu Levald. “PromFesti ooperiprojektide muusikaline tase on alati olnud kõrge, seekord minu meelest veel eriti. Dirigent Erki Pehk oli Kaunase muusikateatri orkestri Rossini muusikat vääriva õhulise lennukusega kõlama saanud. Noorte solistide rahvusvaheline koosseis pakkus suurepärase ansamblimängu nii laval kui ka laulus.” (Loog, 2021)

Kogu projekti kulgemise jooksul järgisime koostatud tegevusplaani, mis tagas ka tähtaegadest õigeaegse kinnipidamise. Eelarvet silmas pidades suutsime koostatud eelarvetabelist kinni pidada ja suuri muutusi ei esinenud.

“Tulemuse vastavust eesmärgis seatule saab analüüsida vaid siis, kui soovitud tulem oli alguses täpselt kirja pandud” (Lees, 2007, lk 149). Projekti lõppnõupidamine võttis kokku algselt püstitatud eesmärkide saavutatuse. Ooperilavastusega “Türklane Itaalias”, mis jõudis lavale tõsieluseriaali võtmes ja mitte tavapäraselt maailmas tuntud originaalses tõlgenduses, pakkus PromFest suurepärase elamust nii ooperimuusika sõpradele kui ka nooremale teatripublikule. Suureks õnnestumiseks saab lugeda ka Vaariku debüteerimist ooperilavastajana, kes pakkus lavale toodud kontseptsiooniga positiivseid emotsioone. “Vaarik, ise erakordselt mitmeplaaniline näitleja, on kahtle-mata osanud noori lauljaid inspireerida ja aidanud rollidest välja võtta maksimumi. Ja huumorimeelest siin puudu ei jäänud” (Levald, 2021). Oma poolehoidu Vaariku tööle jagas ka kultuurikriitik Alvar Loog, kes oma arvustuses kirjutas järgmist: “Vaarik lingib Rossini teose kaasaega, ilma et tulemus mõjuks häirivalt punnitatuna. Tegevuse toomine kaasaega ei lisa siin tegelastele ega

tegevusele mingil moel tõsimeelset heroilist, lüürilist ja/või traagilist mõõdet, ei hakka rõhuma vaataja-kuulaja kaastundele. Laval on rumalad ja kergemeelsed inimesed, kelle tegemisi suunavad peamiselt kiim ja kiivus. See pakub publikule võimaluse kogeda intellektuaalset ja moraalset üleolekutunnet - äratundmisi (olgu need kuitahes õigustamatud), mida vajame kõik, et hoida oma enesehinnangul nina vee peal.” (Loog, 2021)

Vaatamata keerulistele korraldamise tingimustele koroonaviiruse tõttu - festivali toimumise edasilükkamine kevadest sügisse, erinevate riikide erinevad piirangud ja nõuded, osalejate haigestumised - suutsime kõik planeeritud etendused publikule mängida tähtajaliselt. Meie õnneks festivali toimumise ajal tavapäraseid piirangud meelelahtussektorile olid lõdvnenud ja otseselt festivali toimumist kahtluse alla ei seadnud.

2.4. Sündmuse sihtgrupp ja turundus

Ooperilavastust olid oodatud vaatama igas vanuses muusika- ja ooperiteatrist huvitatud teatrikülastajad, kes peavad lugu klassikalisest muusikast. “Turu-uuringu käigus sõelutakse välja tarbijate segmendid ja organisatsioonil tuleb otsustada, milliseid neist võtta oma sihtgruppideks” (Kotler, 2002, lk 33). Lähtudes võimalusest tutvuda uute tulevaste maailma ooperiteatrite solistidega, ootasime etendustele ka erinevate muusikaharidust pakkuvate muusikakoolide õpetajaid, dirigente, muusikuid ja ooperisoliste.

Kotleri (2002, lk 31) järgi on turunduse juhtimisprotsessi põhietapid: turu-uuring; segmentatsioon, sihtturgude valik ja positsioneerimine; turundusmeetmestik (tuntud 4P all ingl k *product, price, place, promotion*); teostus; kontroll (tagasiside saamine, tulemuste hindamine). Põhisihtgrupist lähtuvalt saime täpsemalt planeerida turundus- ja meediakanalite valikut ning välireklaamide paigutust Pärnu linnaruumis.

“4P-mudel nõuab turundusjuhilt toote ja selle omaduste, hinna ja turustuskanalite määramist ning müügitoetusvahendite valimist” (Kotler, 2002, lk 97). Projekti turundusmeetmestiku joonis on toodud lisas nr 1, kus klassikaline 4P-mudel on paigutatud käesoleva projekti konteksti. Lisaks toote, hinna, turustuskanalite ja müügitoetuse ülevaatele saab joonisest aimu lühidalt sündmuse reklaami, müügiedustuse, isikliku müügisuhtluse ning suhtekorralduse kohta turunduse kontekstis.

Turundustegevused lähtusid kavandamise faasis loodud meedia- ja reklaamiplaanist, mida jooksvalt sündmuse edenedes täiendasime. “Turundus peab kindlaks määrama, hindama ja valima turustusvõimalused ning määratlema strateegiad, mis aitavad saavutada vastaval sihtturul väljapaistvat kui mitte valitsevat positsiooni.” (Kotler, 2002) Meie turundustegevus lähtus võimalikult laiapõhjalise fooni tekitamise põhimõttest ehk ooperilavastuse reklaam pidi jooksuma paralleelselt võimalikult paljudes ja erinevates turunduskanalites. Festivali ja

ooperimuusika žanri spetsiifikast ning tarbijaprofiilist lähtudes jagunes meie turunduskommunikatsioon nelja kategooriasse: turundus meedias (ajakirjad ja ajalehed, raadio ja TV) turundus sotsiaalmeedia kanalites (*Facebook* ja *Instagram*), trükised (plakatid, flaietid, kavalehed) ja otseturundus.

Välireklaami kaudu ooperilavastuse turundamiseks kaardistasime Pärnu kohalikud reklaamibürood, et leida neist kõige sobivam. Välireklaamina kasutasime plakateid, tahvleid ja stende. Välireklaamiga püüdsime köita kohalike, eeskätt ühistranspordiga liikuvate inimeste või jalakäijate tähelepanu. Selleks paigaldasime ooperilavastuse plakatid bussiootepaviljonidesse, mis olid üleval projekti toimumiskoha vahetus läheduses. Lisaks olid plakatid väljas üle kogu Pärnumaa. Ooperilavastuse plakatite kujundus ja trükised valmisid projekti kavandamise faasis.

Koostöös reklaamiagentuuriga viisime augusti- ja septembrikuus läbi sotsiaalmeedia kampaania *Facebook*'is ja *Google*' kanalites, kus reklaambännereid presenteerisime eesmärgiga jõuda noorema publikuni. Eesmärgi suutsime täita, kuid kampaaniat analüüsides ei olnud võimalik välja selgitada, kas see ka realselt innustas nooremat publikut pileteid ostma. Positiivseks saab lugeda seda, et kodulehekülje külastatavuse sagedus festivali jooksul mitmekordistus.

PromFest on aastate lõikes olnud väga hästi kajastatud raadios ja ületanud meedia künnist ka televisioonis. Ringvaate ja Hommik Anuga toimetustes olid intervjuud kokku lepitud, kuid intervjuueeritava poliitikas aktiivselt osalemise tõttu kohalikel omavalitsuste valimistel otsustati intervjuud ära jätta. Ehkki teistes meediakanalites intervjuud toimusid, jäi eesmärk seatud mahus saavutamata.

Trükikanalite valiku puhul osutus määravaks väljaande teeninduspiirkond ja/või selle lugejaskond, et jõuda määratletud sihtgrupini. Turunduse eest vastutavana seadsin eesmärgiks PromFesti esmakordset kajastamist ka kuuajakirjades. Persoonilood lavastaja ja kunstilise juhiga ilmusid ajakirjades Anne & Stiil, Säde ja Buduaar. Pisike uudisnupp ooperilavastusest jõudis ka ajakirja Tiiu. Kuuajakirjadesse jõudmise eesmärgi täitsime täismahus. Tasulist reklaami trükimeedias ei teinud, kuna eelarve maht oli piiratud ja ei pidanud seda ka otstarbekaks.

Sotsiaalmeedias kajastamiseks filmisime videointervjuud festivali kunstilise juhi, lavastaja ja peakunstnikuga, mis PromFesti konto alt avalikkusele üles laadisime. Lisaks postitasime jooksvalt pilte prooviperioodidest vahetute sündmusteni välja, tutvustasime intervjuude kaudu konkursante ja ooperilavastuse peaosalisi ning jagasime operatiivset infot korralduslikest aspektidest, nagu nt pandeemiast tulenevatest ohutusnõuetest.

Produtsendinda pidasin lisaks meediasuhtlusele ja teistele turundustegevustele

oluliseks projekti läbivat ühtset kujundust. Festivali kujunduse töötasid välja peakunstnik ja reklaamikujundaja omavahelises koostöös.

Julgen väita, et silmapaistvuse oma ooperilavastuse turundamisel suutmise saavutada, kuid valitsevat positsiooni kindlasti mitte. Konkurentideks osutusid Pärnu Muusikafestival, mis toimub iga aastaselt juulikuus, Rahvusoper Estonia ja Vanemuine, kus samal ajal tulid välja uuslavastused. PromFest eristub unikaalsuse ja omanäolisusega, kuna ooperilavastus valmis spetsiaalselt antud festivali jaoks. Meie müügiartiklikis on kindlasti ka rahvusvahelistest noortest ooperilauljatest koosnev trupp ning võimalus oma silmaga näha eesti teatrilooja debüteerimist ooperilavastajana. Sel moel on Eesti teatriüldsus saanud mitmeid uusi andekaid ooperilavastajaid (vt lisa nr 4).

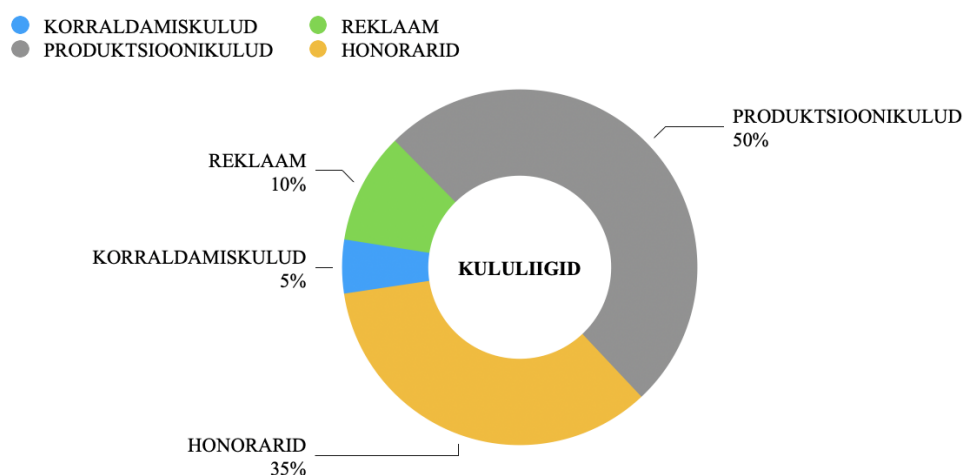
2.5. Sündmuse eelarve, rahastus ja sponsorid

Eelarve on planeerimise vahend, mille abil on võimalik tulud ja kulud tasakaalus hoida. Projekti kuludeks on kõik rahalised vahendid, mida vajatakse projekti läbiviimiseks. Selleks, et alustada projekti kulude plaanimist, peavad olema tehtud ülesannete, personali, tähtaegade ja vahendite plaanimine (Perens, 1999).

PromFesti esialgne eelarve pannakse kokku möödunud festivali eelarvetabelile tuginedes. Produtsendina liitudes, võtsin eelarve eest vastutamise üle ning täitsin viimased vajaminevad taotlused. Kuna eeldatud omatulu kujunes oodatust enam kui poole väiksemaks ning ka tavapärasega võrreldes loodetud eratoetajate panus oli sel aastal olematu, siis tuli eelarvet kärpida. Seoses vähenenud tuludega vähendasime ka kulusid ning muutunud oludes jätsime alles vaid hädavajalikud väljaminekud. Seda enam, et lisandusid ootamatud kulud nagu covid-testid artistidele. Välja jäid maksmata planeeritud meeskonna töötasud. Kokku sai hoitud meeskonnaliikmete arvelt (korraldati vähemate inimestega) ja preemiafondist (summade ümberjagamisega). Kokku hoidsime ka odavamate reisikulude ja nootide rendi võrra.

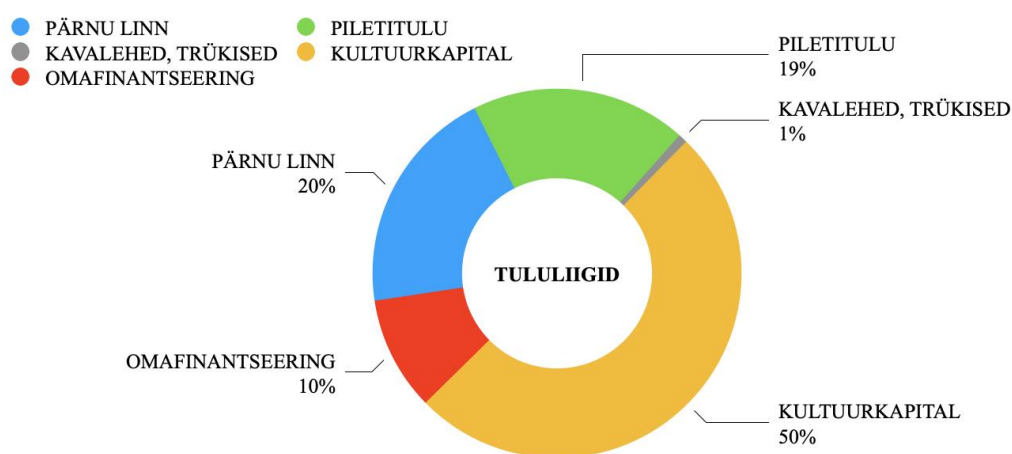
Ooperilavastuse reaalsed kulud kokku olid 60 043 eurot, mille osakulude kajastus nähtub allolevas diagrammis.

Joonis 1. Ooperilavastuse “Türklane Itaalias” kulude jagunemine

Sündmuse reaalsed tulud moodustasid vastavalt kuludele 60 043 eurot. Tuluartiklid on esitatud allolevas diagrammis.

Joonis 2. Ooperilavastuse “Türklane Itaalias” tulude jagunemine

Ooperilavastuse finantseerimiseks lisaks piletite ja kavade müügist saadavale tulule kirjutasime taotlusi mitmetesse rahastusprogrammidesse. Suurema osa rahastusest saime Eesti Kultuurkapitali heli- ja näitekunsti sihtkapitalist. 2021. aasta jaotuse otsusega eraldati meile ka Kultuurkapitali Nõukogust raha. Toetust saime veel ka Eesti Kultuuriministeeriumist festivali ja konkursi korraldamiseks. Rahastust saime ka Pärnu linnalt - 2020. aasta aprillikuus sõlmiti PromFesti kunstilise juhi ja Pärnu linnavalitsuse vahel raamleping, mille eesmärgiks on aastatel 2021-2024 läbiviidava projekti PromFest toetamine. Sellest tulenevalt saime Pärnu linnalt 2021. aasta festivali korraldamiseks 24 000€.

Produtsendina täitsin 2020. aastal ühe taotluse ja 2021. aastal kolm taotlust kogu festivali arvestades.

Ooperilavastuse “Türklane Itaalias” lõplikuks piletihindadeks kujunes 35.-/27.- (v.a sooduskampaaniad, kui piletid olid eelmüügis lühikese ajaperioodi vältel vastavalt 25.-/20.-), st viimane on soodushind. Sooduspileti ostmist võimaldasime (üli-) õpilastele ja pensionäridele ning selle hinnaklassi kujundamisel võtsime arvesse sihtgrupi maksejõudu. Piletihinna kalkuleerimisel arvestasime esmalt meie festivali toote kvaliteeti, aga lähtusime ka turu hindadest Rahvusooper Estonia ja Vanemuise teatri ooperilavastuste hinnaklassidest.

2.6. Sündmuse kultuurikontekst ja selle sotsiaalmajanduslik mõju

Sündmust piirkondlikult kultuurikonteksti paigutades on konteksti mõistmisel abiks Pärnu linna arengukava aastani 2035. Mere- ja jõelinn Pärnu arengukavas ja -strateegiates on kultuur väga kõrgel ja olulisel kohal. “Projektid ei ole täiesti piirideta vormid, sest neid mõjutab ja kontrollib tugevasti ümbritsev keskkond” (Kiik, 2016, lk 7).

Pärnu linna arengukavas (2018, lk 9) on välja toodud, et “Pärnus on rahvusvaheliselt tuntud kultuuri-, spordi- ja vabaajaüritusi, mida tuleb väärtustada ja arendada”. Arengukava lisab, et “kasutame neid nutikamalt ära Pärnu maine parandamisel ja turundamisel nii kodu- kui ka välismaal” ja “oluline on toetada piirkonna atraktiivsust suurendavaid traditsioonilisi kultuuri- ja spordisündmusi”. Julgen väita, et PromFest on oma tegutsemisaastate jooksul kujunenud oluliseks kultuurisündmuseks Pärnu linnas, elavdades piirkonna kultuurielu kõrgetasemelise ooperimuusika festivali näol.

Järgnevalt analüüsin PromFesti sotsiaal-majandusliku mõju, võttes eeskujuks Eesti Konjunkturiinstituudi läbi viidud uuringus (2012) kasutatud mudeli. Sündmuse mõjude kohta ei viidud läbi spetsiifilisi uuringuid, kuid toetudes varasematele uuringutele ja ka korralduslikule kogemusele võib kirjeldada järgmisi eelduslikke mõjusid.

Tabel 4. Pärnu rahvusvahelise ooperimuusika festivali sotsiaal-majanduslik mõju

Mõjuliik	Eelduslik mõju
Turism/ kaubandus/ majandus	- PromFesti abil on suurenenud teadlikkus piirkonnast reisimis- ja turismisihtkohana; - Pärnu linna majutus- ja toitlustusasutuste suurenenud tulu
Sotsiaalne	- Pärnu kultuurisündmuste rikastamine rahvusvahelise festivaliga; - PromFesti ooperilavastused toovad ooperi Pärnusse, äratades ja suurendades huvi ooperiteatri vastu; - Uute kontaktide loomine PromFesti, Pärnu Endla teatri ja rahvusvaheliste muusikateatri organisatsioonide vahel; - Küllastajate positiivsed emotsioonid; - PromFest kõnetab ka Pärnus viibivaid välituriste

Mõjuliik	Eelduslik mõju
	Pärnu Endla teatri tuntuse suurendamine rahvusvahelises pildis
Keskkondlik	Kahju keskkonnale - lavastuse välja toomisel trükkisime plakateid ja buklette. Lisaks kulutasime meeskonna ja teiste asjaosaliste transportimisel võrdlemisi palju kütust. Üksikutel juhtudel oli võimalik organiseerida ühiseid sõite

3. REFLEKSIOON

3.1. Mis läks hästi?

Enda seisukohalt pean positiivseks, et olles ise Vanemuise teatri muusikalides ja ooperites artistina osalenud, oman isiklikest kogemustest tulenevalt teadmisi, kuidas produktsioon teatrilavale jõuab. Seetõttu oskan asetuda artisti rolli ning juba produktsiooni algfaasis pöörata tähelepanu võimalikele vajadustele, et need eelnevalt lahendada. Eelmainitu võimaldas üsna hõlpsasti luua kontakt artistidega, mis tagas sujuva ja avatud suhtluse.

Korraldusmeeskonnaga liitudes, võeti mind koheselt omaks ja mulle usaldati kaalukaid ülesandeid. Minu kaasamise plussideks olid samaaegselt õppimine kultuurikorralduse erialal, varasemad korralduskogemused ja hea suhtlemisoskus. Võimalik ka seetõttu, et tunnen nii kunstilist juhti kui festivali peakunstnikku enne PromFesti korraldusmeeskonnaga liitumist, sest 2015. aastal laulsin PromFesti lavastuses “Aida”. PromFesti meeskonnas tundsin suurt tuge teiste meeskonna liikmete poolt. Meeskonnas valitses avatud ja heatahtlik töökeskkond. Pidevad meeskonnasisesed arutelud ja uute ideede üle koos arutlemine suurendas enesekindlust ja usku endasse lahenduste välja pakkumisel. Kõiki minu välja pakutud ideid arutati tõsimeeli ning võeti arvesse. Kriitikat avaldati avameelselt ja ausalt. Kordagi ei tekkinud tunnet, et olen jäetud üksi või toimetan teadmatuses. Meeskonnaliikmed hindasid ja austasid üksteist. Taolist meeskonnatöö kogemust soovin ka tulevikus rakendada.

Sündmuse korraldamine rahvusvahelise meeskonna ja kollektiiviga, andis hea projektijuhtimise kogemuse, õpetas nägema nn suurt pilti, avardas silmaringi ning arendas loogilist mõtlemist. Produtsendina sain täita erinevaid ülesandeid diplomite ja tänukirjade välja printimisest kuni korraldusspetsialistini välja.

3.2. Mis oli keeruline?

Üheks väljakutsuvamaks ülesandeks osutuski logistika planeerimine ja selle haldamine. Minu jaoks oli rahvusvahelise logistikaga tegelemine esmakordne, mistõttu osutus see mulle parajaks katsumuseks ja ajamahukaks. Oluline oli pidev suhtlus artistide ja žüriiliikmetega sujuva transpordi tagamiseks festivali toimumiskohta Pärnusse. Minul produtsendina oli tähtis olla kursis koroonaviiruse leviku olukorraga, jälgida Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud piiranguid ja nõudeid, et informeerida neist õigeaegselt meie festivalil osalevaid välismaalasi ja leida vajadusel lahendusi logistilistele probleemidele. Ooperietendused

toimused koostöös Kaunase riikliku muusikateatriga, mistõttu toimus osa prooviperioode Kaunases. Selleks tuli sponsorite kaasabil leida transpordivõimalused Eesti ja Leedu vaheliseks liikumiseks meie lavastusmeeskonnale ja hiljem transportida kogu Kaunase riikliku muusikateatri koor ning orkester Pärnusse etendusi andma. Siinjuures oli mulle toeks kunstiline juht, kes on rahvusvahelise ulatusega logistikat varasemalt korraldanud.

Ootamatusi ja kiirelt reageerimist vajavad olukordi tekkis aeg ajalt (näiteks valesti trükitud diplomid, ebasobivad pildiraamid, tehnilised probleemid), aga üldiselt kulgesid lavastuse prooviperiood ja etendused plaanipäraselt ning edukalt.

3.3. Kuidas õnnestus teooriat rakendada praktikas?

Lisaks kohapealsele juhendamisele, aitas mind korralduse alal varem koolis omandatu ning õppejõudude nõuanded. Kuigi teooria võib päris elu praktikast erineda, tundsin, et kultuuriakadeemiast saadud teadmised ning praktilise koolitöö raames omandatud oskused olid mulle suureks toeks. Koolis läbitud ainetest toetasid mind ennekõike turunduse ained ja meediaõpetus, mille kaudu olin omandanud pressiteadete ja esialgse turundusplaani koostamise kogemused, kus ma tundsin ennast päris kindlana. Kultuurikorraldajana olen võimeline töötama nii meeskonnas kui individuaalselt. Kultuuriakadeemias õppides, kaastudengitega erinevaid grupitöid lahendades ja oma praktikaid sooritades tajusin, et mulle meeldib töötada meeskonnas ja eeskätt inimestega, kellel on minust rohkem korralduskogemust. Olen ise suur tagasisidestaja ning seda ootan ka enda poolt tehtud tööle. Pidades tähtsaks meeskonnaliikmete arvamust, on mulle oluline teada, et kas tegutsen õigesti ning kuidas vajaduse korral võiksin teha teistmoodi.

3.4. Mida kasulikku õppisin?

PromFesti projekti käigus õppisin oma aega paremini planeerima ja efektiivselt jagama erinevate kohustuste vahel. PromFesti meeskonnaga ametlikult liitudes, sooritasin samal ajal oma praktikat üle-eestilise linnaruumiprojekti koordinaatorina Jazzkaares, mis koroonaviiruse suure leviku tõttu suvekuudele planeeriti. Samal ajal toimus Tudengite Teatripäevade festival Viljandis, mille korraldusmeeskonnas ka mina osalesin ja muidugi toimus ka õppetöö. Peagi mõistsin, et ooperilavastuse “Türklane Itaalias” intensiivse lavale toomise protsessi ja samaaegselt Jazzkaare projektis osalemise tõttu tuleb mõnest teisest kohustusest, mida olin varasemalt lisaks planeerinud, loobuda ja keskenduda ainult lavastuse produtseerimisele. Eriti keeruliseks muutis aja planeerimise töö, et kõik kolm festivali toimusid logistiliselt erinevates eesti linnades - Tallinn, Tartu, Pärnu, Viljandi. PromFesti meeskond mõistis, et

mul on ka teiste projektide korraldamine käsil, mistõttu jagasime mõningad tööülesanded üksteise vahel ümber. Siit aga õppetund tulevikuks, et juhtida projekti, mis saavutab täieliku õnnestumise andes positiivsed emotsioonid nii tegijatele kui osavõtjatele ja publikule, tuleb sellele keskenduda sajaprotsendiliselt. Ootamatute olukordade kiire lahendamine ja sealjuures rahu säilitamine on märksõnad, mida järgmisse Pärnu rahvusvahelise ooperimuusika festivali toimumiskorra korraldusprotsessi kaasa võtan.

Enda nõrgaks küljeks pean vähest delegeerimisoskust, mis ühelt poolt tuleneb usaldamatusest ja teisalt enda vähesest kogemusest ning seetõttu proovisin esialgu liigselt ise teha, et olla veendunud töö kvaliteedis. Protsessi käigus adusin, et on tarvis ka teisi mõne väiksemahulisema tööloigu tegemiseks usaldada ning juhtnööre võimalikult selgelt edastada. Seega mõistsin, et pean vastutama hoopis selle eest, et minu poolt edasi antud ülesanded oleksid piisavalt selged ning liikmete vaheline kommunikatsioon toimiks. Usun, et minule omase detailsusega pideva meeldetuletamise tõttu sain sellega hästi hakkama.

Kandes erinevaid rolle olin kursis projekti erinevate tahkudega, mida ühelt produtsendilt oodata võiks. Kogu minu tegevus võimaldas näha ka kitsaskohti - stabiilse korraldusmeeskonna puudumine, vabatahtlike vähene kaasatus, turunduse hiline planeerimine -, millele õigeaegne tähelepanu pööramine tulevikus tagab parema korralduse ja lõppkokkuvõttes kordamineku.

Edaspidi kaasaksin rohkem pädevaid inimesi turundus- ja müügitöös ning planeeriksin selle teostamist konkreetsemalt ja ajaliselt pikemalt. Kindlasti tuleks luua järgmise festivali korraldustegevuse kavandamise etapis festivali külastaja tarbijaprofiilist lähtuv konkreetne turundus- ning meedia-ja reklaamiplaan.

Kokkuvõttes hindan enda jaoks kogetut õpetlikuks ning arendavaks. Festivali korraldamise käigus omandatud teadmised ja kontaktid on minu jaoks hindamatud. Projekti käigus tulid välja minu tugevamad küljed, milleks on hea suhtlemisoskus, s.t ka rahvusvahelisel tasandil inglise keeles, meeskonnatöös osalemine ja selle koordineerimine (artistide ja muusikute abistamine, sündmuse toimumispaikade ettevalmistamine, dokumenteerimine) hea pingetaluvus ja kiire kohanemisvõime, mitme erineva ülesandega toimetulek samaaegselt, varasem kogemus sündmuste programmi kokkupanemisel (ajakava koostamine, artistidega suhtlemine, logistika planeerimine), samas mõistsin töö vältel ka oma kitsaskohti, mida tulevikus veel arendada - näiteks turunduse ja sündmuse müügi pool, rahvusvahelise mõõtmega logistika planeerimine, ülesannete delegeerimine meeskonnaliikmetele. Projekti vältel õppisin ja arenesin korraldajana palju ning uutele väljakutsetele, k.a 2023. aasta PromFesti toimumiskorrale saan nüüd vastu astuda tunduvalt kogenenumana ja kindlameelsemana.

KOKKUVÕTE

Käesolev kultuurikorralduse eriala loov-praktiline lõputöö kirjalik osa andis üldise ülevaate Pärnu rahvusvahelisest ooperimuusika festivalist PromFest ning selle raames toimunud ooperilavastuse “Türklane Itaalias” korraldusest. Ooperietendused leidsid aset 2021. aasta septembrikuus kokku viiel korral - 8. ja 9. septembril Kaunase riiklikus muusikateatris ning 12., 13. ja 14. septembril Pärnu Endla teatris. Lavastuses astusid üles Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkursi laureaadid peaosades, Kaunase riikliku muusikateatri koor ja orkester ning dirigent Erki Pehk - kokku ca 100-pealine kollektiiv. “Türklane Itaalias” etendusi külastas kokku ca 1528 inimest.

Ooperietenduste korralduses täitsin produtsendi tööülesandeid, kus sain rakendada varasemalt Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorralduse erialal õpitud aja jooksul omandatud teadmisi ning praktilisi varasemaid kogemusi festivalide korraldustööst, nagu nt Jazzkaar või Tudengite Teatripäevad. Minu vastutusalasse kuulusid muuhulgas meeskonna koordineerimine, artistide ja lavastusmeeskonnaga suhtlemine, turundus ja müük, sponsorlus, logistika, info koordineerimine, rahastustaotluste kirjutamine ja lõpparuannete koostamine, eelarve haldamine ning palju muud.

Lähtudes publiku, meeskonna, artistide tagasisidest võib projekti lugeda õnnestunuks. Projekti õnnestumiseks seatud viiest eesmärgist kolm said täidetud plaanipäraselt: toimus kokku viis ooperietendust Kaunases ja Pärnus; Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljatele konkursi laureaatile anti võimalus professionaalidega koostööd teha ja suurel teatrilaval oma oskusi eksponeerida; festivali ooperilavastus rikastas Pärnu kultuurimaastikku pakkudes eeskätt kohalikele omanäolist teatrielamust, mis valmis spetsiaalselt festivali tarbeks. Lisaks eelmainitule külastas ooperietendusi Pärnus ca 928 inimest ning projekti kajastati erinevates meediaväljaannetes kokku 18 korda.

KASUTATUD ALLIKAD

- Aasmäe, K., & Šutova, S. (2018, 23.mai). Majandusüksuste arv mullu suurenes. *Statistikaamet*. https://www.stat.ee/et/uudised/artikkel-2018-05-23_majandusuksuste-arv-mullu-suurenes
- Josing, M., Vahi, T., Lepane, L., Pulver, B., Reiman, M., Orro, E., Niklus, I., Randrüt, S. & Jõekalda, P. 2012. Eestis toimuvate kultuuri- ja spordisündmuste regionaalse majandusliku mõju hindamine ning analüüs. Eesti Konjunktuuriinstituut.
- Kiik, T. (2016). *Projektitöö rakendamise kogemused Eesti organisatsioonides* [Lõputöö, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž]. DSpace. <http://dspace.ut.ee/handle/10062/54608>
- Kotler, P. (2002). *Kotleri turundus*. Pegasus Kirjastus.
- Lees, M. (2007). *Projektijuhtimine - väljakutsed ja võimalused*. Äripäeva Kirjastus.
- Levald, T. (2021, 29. september). Tänavune PromFest pakkus küllaga lusti ja rikkaid häali. *Pärnu Postimees*. <https://parnu.postimees.ee/7348801/tanavune-promfest-pakkus-kullaga-lusti-ja-rikkaid-haali>
- Loog, A. (2021, 16. september). Pederallallaa ja bel canto. *Postimees*. <https://kultuur.postimees.ee/7340072/pederallallaa-ja-bel-canto>
- Mittetulundusühingute seadus. (1996). RT I, 23.05.2020, 6. <https://www.riigiteataja.ee/akt/123052020006?leiaKehtiv>
- Mäger, M. (2021). *Sündmuste ohutus ja turvalisus*. [Käsitöökirjaline loengukonspekt] Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Ogbeiwi, O. 2017. Why written objectives need to be really SMART. *British Journal of Health Care Management*, 23(7), 324-336. <https://doi.org/10.12968/bjhc.2017.23.7.324>
- Perens, A. (2019). *Praktiline projektijuhtimine*. OÜ HBP Koolitus.
- Perens, A. (1999). *Projekti juhtimine*. Külim Kirjastus.
- PromFest arenguplaan 2020-2024. (2020). Tallinn.
- PromFest põhikiri. (2007). Tallinn.
- Pärnu linn. (2018). *Pärnu arengukava aastani 2035*. https://parnu.ee/failid/arengukavad/P2rnu_arengukava_2035_lisadega.pdf
- Rommel, I. (2021, 20. detsember). Koroona-muusika-aasta - ei tapnud, tegi tugevamaks. *Postimees*. <https://kultuur.postimees.ee/7412236/koroona-muusika-aasta-ei-tapnud-tegi-tugevamaks>
- Roose, N. (2002). *Reklaam turunduses*. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Szabó, L., & Csepregi, A. (2015). Project Organizations and Their Present and Preferred Culture. *Management Dynamics in the Knowledge Economy*, 4, 589-608.

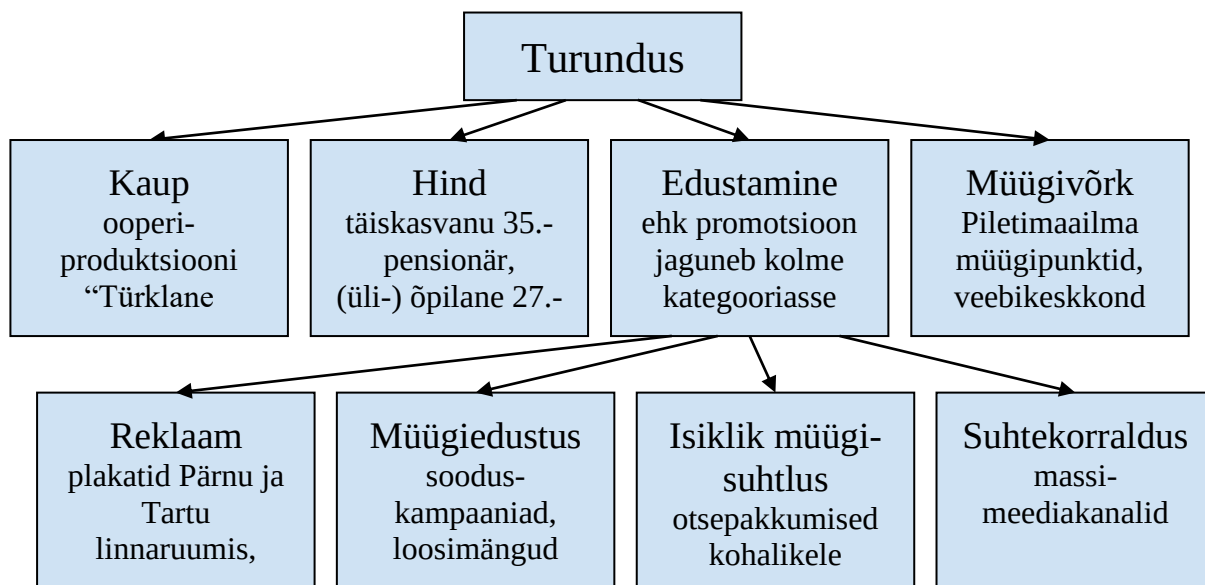
Säterhed, P., Hansson, M., Strandlund, J., Nilsson, T., Nilsson, D., Locken, M., & Meimermondt, A. (2012). Event Safety Guide. *Swedish Civil Contingencies Agency*.

Üksvärav, R. (2004). *Organisatsioon ja juhtimine*. Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus.

LISAD

Lisa 1. Turundusmeetmestik

Joonis 3. Ooperiproduktiooni “Türklane Itaalias” turundusmeetmestik (Roose, 2002, lk 25 järgi)

Lisa 2. Meediakajastuste kokkuvõte

Kuupäev	Kanal ja vorm	Pealkiri	Link
13.06.21	Kuku raadio, intervjuu	Raadiosaade Tähenduse teejuhid	https://kuku.pleier.ee/podcast/tahenduse-teejuhid
06.07.21	ERR Kultuuriportaali, pressiteade	Andrus Vaarik toob PromFestil lavale Rossini ooperi “Türklane Itaalias”	https://kultuur.err.ee/1608268761/andrus-vaarik-toob-promfestil-lavale-rossini-ooperi-turklane-itaalias
06.07.21	Postimees Kultuuritoimetuse, pressiteade	Andrus Vaarik lavastab Pärnus Rossini ooperit	https://kultuur.postimees.ee/7287037/andrus-vaarik-lavastab-panus-rossini-ooperit
02.08.21	Tre Raadio Pärnu, intervjuu	Raadiosaade Suvehommik	https://parnu.treraadio.ee/kordus/5598/suvehommik-erki-pehk?fbclid=IwAR3yR6iGlqkzb3RH-35IWWQXEA5HZ4zYBSRwRIYj1RuZVc1xCpiJCTtoZbI
10.08.21	Vikerraadio, intervjuu	Raadiosaade Huvitaja	https://vikerraadio.err.ee/1608290694/huvitaja-koroonaviiruse-moju-filmiproduksioonile?fbclid=IwAR2Mkxmc6wp1Uq6lSXL_Jq4j_xW59PTJQXwTGO9d8Ryt9A_JK0kJW
12.08.21	Klassikaraadio, intervjuu	Raadiosaade Suveduur	https://klassikaraadio.err.ee/1608292806/suveduur-12-augustil-erki-pehk-ja-promfest-ehk-kes-on-klaudia-taev/1347285
28.08.21	Kuku raadio, intervjuu	Raadiosaade Publikumärk	https://kuku.pleier.ee/podcast/publikumark
04.09.21	Kauno Diena, arvustus	G. Rossini „Turkas Italijoje“: ryškioji scenos novatorių iš Estijos versija	https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/menas-ir-pramogos/g-rossini-turkas-italijoje-ryskioji-scenos-novatori-u-estijos-versija-1041381
06.09.21	LRT, arvustus	Kontraversiškieji kūrėjai sugrįžta į Kauno muzikinį teatrą: operų sujungs su realybės šou	https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1488791/kontraversiskieji-kurejai-sugrizta-i-kauno-muzikini-teatra-opera-sujungs-su-realybes-sou?fbclid=IwAR203pd0JAIG9-EFQwC6Y2FRD78NVIjxRcuUPguWNpRWFptgLjdahvrhSmM
09.09.21	Õhtuleht, intervjuu	Andrus Vaarik: “Ma kardan elus ränki pöörded, olen elus pigem alalhoidlik ja argpuks”	https://elu.oh tuleht.ee/1043115/andrus-vaarik-ma-kardan-elus-ranki-poordeid-olen-elus-pigem-alalhoidlik-ja-argpuks-

Kuupäev	Kanal ja vorm	Pealkiri	Link
09.09.21	Pärnu Postimees, intervjuu	Andrus Vaarik: “Mina ei otsustanud tulla Endlasse, elu otsustas selle minu eest”	https://parnu.postimees.ee/7333668/andrus-vaarik-mina-ei-otsustanud-tulla-endlasse-elu-otsustas-selle-minu-eest?fbclid=IwAR34dErbdrfVuGzgerilNnHUC3jVtje2RxFVgMwLI6Fuh7eD Dfwhf0XsZzw
12.09.21	AK uudistes, alates 09:05	PromFestil kõlas Rossini “Türklane Itaalias”, mida viimati mängiti Eestis 50 aastat tagasi	https://www.err.ee/1608336545/aktuaalne-kaamera-kell-18-30
14.09.21	Pärnu Postimees, uudis	PromFestil avati legenaardse lauluõpetaja mälestusnäitus ja esietendus seksikas ooper	https://parnu.postimees.ee/7337926/galeriid-promfestil-avati-legendaarse-lauluopetaja-malestusnaitus-ja-esietendus-seksikas-ooper
14.09.21	Tre Raadio Pärnu, uudis	Tänagi saab näha ooperit “Türklane Itaalias”	https://parnu.treraadio.ee/uudised/7581/tanagi-saab-naha-ooperit-turklane-itaalias
16.09.21	Postimees, arvustus	Pederallallaa ja bel canto!!!	https://kultuur.postimees.ee/7340072/pederallallaa-ja-bel-canto
29.09.21	Pärnu Postimees, arvustus	Tänavune PromFest pakkus küllaga lusti ja rikkaid hääli	https://parnu.postimees.ee/7348801/tanavune-promfest-pakkus-kullaga-lusti-ja-rikkaid-haali
03.10.21	LRT, alates 15:00	Dirigentas Erki Pehk: tyla yra geriausia muzika	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000177806/jusu-laikas-450-dirigentas-erki-pehk-tyla-yra-geriausia-muzika?fbclid=IwAR0xZWAwRbcbj_JqVadyi9HKp4OrvQXRCWmUzJCSk9v8KwOHfmi_8x3UjFc
01.11.21	Eesti Päevaleht, arvustus	Kaks maailmas vähe mängitud ooperit jõudsid Eestis lavale, mõlemad õnnestunult	https://epl.delfi.ee/artikkel/94953577/arvustus-kaks-maailmas-vahe-mangitud-ooperit-joudsid-eestis-lavale-molemad-onnestunult

Lisa 3. Riskianalüüs

Faas	Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja
1. Projekti planeerimine	Planeeritud rahastuse ja/või toetuse kaotamine	2	3	6	Põhjalikult koostatud rahastustaotlused. Koostööpartnerite ja sponsoritega infovahetuse jms. hoidmine.	Leida probleemile lahendust, rahastusallikaga uue kokkuleppe sõlmimiseks. Ebaõnnestumise korral uue rahastusallika leidmine või projektikulude vähendamine.	Produtsent/ kunstiline juht
2. Projekti planeerimine	Meeskonnaliikme lahkumine tiimist	2	2	4	Meeskonnaliikmete motiveerimine, positiivsete suhete hoidmine, demokraatlik juhtimisstiil. Regulaarsed koosolekud, pidev informatsiooni jagamine.	Vestlus liikme lahkumise põhjuse arusaamiseks võib probleemi lahendada. Vajadusel asendusliikme leidmine.	Produtsent
3. Projekti planeerimine	Projekt ei saa algsetel kuupäevadel toimuda	2	3	6	Teha kõik, et sündmus algselt planeeritud kuupäeval toimuks.	Võimalikult kiiresti korraldusega seotud isikuid planeeritud kuupäevade tühistamisest / muutmisest teavitada. Ühiselt leida uued kuupäevad.	Produtsent/ kunstiline juht
4. Projekti planeerimine	Konkureerivad sündmused	1	2	2	Kaardistada sarnased sündmused ja nende toimumise ajad, millest lähtuvalt kinnitada projekti toimumise kuupäevad. Reklaam ja teavitustöö, et vältida konkurentide projektide planeerimist samale ajale.	Koostöö sarnaste sündmuste korraldajatega kõikidele osapooltele kasuliku koostöövormi leidmine (ühised kampaaniad vms). Aktiivsem panustamine reklaami- ja meediakampaaniasse.	Produtsent
5. Vahetult enne projekti toimumist	Projekti toimumise seisukohalt oluliste osalejate haigestumine enne etendust või esinemist	2	3	6	Osalejate lepingutes reguleerida haigestumisega seotud riskide vältimine või haigestumise korral käitumine (sh. trahvid). COVID-19 laialdase viirusepuhangu korral tuleb osalejatel järgida riiklikke piiranguid ja vaktsineerida. Haiguskahtluse korral koheselt teavitada.	Projektis osaleja haigestumise korral tuleb võimalusel leida sõltuvalt osaleja positsioonist projektis, kas asendusesineja või meeskonnaliikme asendaja (või delegeerida tööülesanded mõnele teisele meeskonnaliikmele, mille kohta langetab otsuse projektijuht / produtsent).	Produtsent/ kunstiline juht

Faas	Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja
6. Vahetult enne projekti toimumist	Osaleja transpordivahend läheb katki või hilineb/jääb ära	1	2	2	Transpordilogistika planeerimisel arvestada piisava ajavaruga asendustranspordi (nt uute lennupiletite jms) leidmiseks (ideaalolukorras asendustranspordiga võimalik kokkulepe eelnevalt sõlmides).	Korraldusmeeskonna ja teiste vastutavate isikute teavitamine, et leida parim lahendus. Vajadusel ürituse algusaja muutmine hilisemaks. Osalejate ja publiku teavitamine algusaja muutmisest.	Produtsent/ kunstiline juht
7. Projekti sündmuse toimumise ajal	Tulekahju vms eluohtliku olukorra tekkimine etenduse või proovide ajal	1	3	3	Veenduda, et sündmuse toimumiskohas on evakuatsiooniplaan, mille alusel teha kindlaks väljapääsude asukohad ja nende läbilaskevõime. Tuleb määrata vastutavad isikud.	Lähtuvalt tulekolde asukohast ja selle leviku suurusest rakendada evakuatsiooniplaani.	Asutuse vastutav isik/ produtsent
8. Projekti sündmuse toimumise ajal	Elektrikatkestus	1	3	3	Veenduda, et sündmuse toimumiskohas on korrektselt nõuetele vastav elektrivarustus ja sündmuse ajal olemas pädevad töötajad.	Elektrikatkestuse korral selgitab produtsent ja toimumiskoha eest vastutav isik elektrikatkestuse põhjuse. Sõltuvalt katkestuse tõsidusest, ulatusest, kestvusest lähtudes elektriiku analüüsides võetakse vastu otsus etenduse või proovi jätkamise võimalikkusest, teavitades kohehelt kõiki asjaosalisi.	Asutuse vastutav isik/ produtsent
9. Projekti sündmuse toimumise ajal	Heli- või valgustehnika rike	1	2	2	Kasutada ainult kvaliteetset tehnikat. Käidelda tehnikat nõuetele vastavalt. Luua varuplaan tehnika rikke korral alternatiivide kasutamiseks. Tehnikat haldavate-, vahendavate jt partnerite lepingutes sätestada rikkumisest johtuvad tagajärjed.	Probleemi ilmlemise korral vastutab ürituse tehnilise toimumise eest vastutav isik või vastav ekspert. Peab kiiresti leidma alternatiivse lahenduse, et üritust jätkata.	Sündmuse tehnilise toimumise eest vastutav isik
10. Projekti sündmuse toimumise ajal	Terviserike publikus	3	1	3	Pürotehnikat või muude tervist kahjustavate kemikaalide (nt toss või suitsetamine laval) kasutamise korral teavitada eelnevalt publikut.	Kergema terviserikke korral anda kohapeal kohest esmaabi ning teavitada ka häirekeskust edasiste juhiste saamise osas.	Asutuse vastutav isik/ produtsent

Faas	Mida arvame juhtuvat?	T	M	Riski suurus (T x M)	Mida on võimalik teha selle vältimiseks?	Mida teha, kui see siiski juhtub?	Vastutaja
11. Projekti sündmuse toimumise ajal	Õhupuudus saalis	2	1	2	Teater peab tagama sundventilatsiooni ja kliimaseade korrasoleku, mis töötab piisaval võimsusel.	Vajadusel rakendatakse alternatiivseid variante (nt avatakse ukse)	Asutuse vastutav isik/ produtsent
12. Projekti sündmuse ajal või vahetult enne	Koroonaviiruse suure leviku tõttu jääb etendus ära	2	3	6	Teha taotlus Kultuuriministeeriumi Kriisiabi fondi, et aegsasti saada garantii finantsiliste kohustuste täitmiseks.	Teavitada Kriisiabi fondi ja käituda vastavalt ettenähtud menetlusvormile.	Produtsent
13. Projekti sündmuse järgselt	Sündmusel viibib koroonapositiivne inimene	2	3	6	Vaktsineerimistõendite kontroll sündmuse toimumise paika sisenemisel nii osalejatele kui publikule. Tagada sündmuse toimumispaigas maskide kandmise nõue ja desinfitseerimisvahendite olemasolu ning võimalus publiku hajutamiseks.	Teavitada kõiki potentsiaalseid lähikontaktseid ja korraldada neile kohustuslik kontroll ning käituda vastavalt kontrolli tulemusele. Isoleerida võimalikud nakatunud osalejad ning jätkata projekti toimumisega. Koroonakolde tekkimise korral osalejate seas peatada kogu projekt.	Asutuse vastutav isik/ produtsent
14. Projekti sündmuse järgselt	Projektitoetused hilinevad ning sellest lähtuvalt arвете maksmised viibivad	1	1	1	Jälgida toetuste väljamaksete kuupäevi ning paluda teenuste eest arveid esitada laekumiste kuupäevi arvestades, võimaldades võimalikult hilist maksetähtaega.	Produtsent palub teenusepakkujalt arve maksmiseks pikendust ning võimalust maksta arve hiljem.	Produtsent
15. Projekti sündmuse järgselt	Projektitoetuse aruandlus ei vasta toetusmeetmete reeglitele ning toetus tuleb tagasi maksta	1	2	2	Jälgida täpselt toetusmeetmete tingimusi ning arvestada nendega taotluste esitamisel ja toetusraha kasutades.	Taotleda toetuse andjalt kokkulepet aruandluse korrigeerimiseks. Vajadusel toetus tagasi maksta kasutades selleks projekti omatulu.	Produtsent

T: tõenäosus, M: mõju. Hindamine skaalal 1 - 3, kus 1 = madal; 2 = keskmine; 3 = kõrge

Lisa 4. PromFesti ooperiproduksioonide ajalugu

Seitsmeteistkümne tegutsemisaasta jooksul on MTÜ PromFest lavale toonud kümme ooperilavastust:

- Verdi “Rigoletto” (2003, lavastaja Linnar Priimägi);
- Rubinšteini “Deemon” (2005, lavastaja Mati Unt);
- Bizet' “Carmen” (2007, lavastaja Marko Matvere);
- Massenet' “Thais” (2009, lavastaja Mai Murdmaa);
- Verdi “Attila” (2011, lavastaja Üllar Saaremäe);
- Rimski-Korsakovi “Tsaari mõrsja” (2013, lavastaja Teet Kask);
- Verdi “Aida” (2015, lavastaja Madis Nurms);
- Verdi “Traviata” (2017, lavastaja Anu Lamp);
- Bellini “Kapuletid ja Montekkid” (2019, lavastaja Katrin Tegova);
- Rossini “Türklane Itaalias” (2021, lavastaja Andrus Vaarik).

Lisa 5. 12. Klaudia Taevi nim. noorte ooperilauljate konkursi korraldusest

Klaudia Taev nim. konkurss on asutatud 1996. aastal laulja ja kirjaniku Toomas Kuteri poolt eesmärgiga talletada legendaarse Pärnu laulupedagoogi Klaudia Taevi mälestust. Minu ülesanneteks konkursi korraldamisel olid jooksvate probleemide lahendamine ja konkursi toimumise ajal žürii, konkursantide logistika planeerimine ning kontrollimine. Konkursi ettevalmistust võib pidada väga õnnestunuks just pandeemiat silmas pidades. Eelvoorud õnnestus korraldada ajal, mil enamus riike olid ennast juba uuesti turismile avanud ning koroonaviiruse tõttu kehtestatud reegleid lõdvendanud. Tavapärasega võrreldes ei toimunud eelvoorud küll Euroopa Liidust väljaspool asuvates riikides, kuid sellele vaatamata õnnestus konkursile saada 137 lauljat 29 riigist, kust enamus valiti välja just ettelaulumiste kaudu 11 erinevas Euroopa linnas (Helsinki, Tallinn, Riia, Kaunas, Wroclaw, Budapest, Sofia, Berliin, Mannheim, Amsterdam, Graz). Eelvoorud viis läbi kunstiline juht ainuisikuliselt. Minu osa piirdus logistikaga.

Konkursi žüriid tuli juhtima maailmamainega ooperisopran Cynthia Makris, kes on Eesti publikule tuttav mitmetest Rahvusooperi etendustest paarkümmend aastat tagasi. Lisaks temale olid žüriis olulised persoonid mitmetest Euroopa teatritest - Christoph Seufferle Berliini Saksa Ooperist, Plamen Kartaloff Sofia Ooperist, Thomas Hermann Mannheimi Riigiteatrist, Alain Surrans Angers-Nantes'i Ooperist, Stefan Vogel Luzerni teatrist, Mariusz Kwiecien Wroclawi Ooperis, Tamas Bator Budapesti Riigiooperist ja Helen Lepalaan Rahvusooperist Estonia.

Konkursi ülejäänud kolm vooru toimusid Endla teatris, kui samas ka transleeriti otseülekanDES internetis. Lisaks toimusid lauljatele meistriklassid, mida viisid läbi sopran Cynthia Makris ja Klaudia Taev nim. noorte ooperilauljate 2001. aasta konkursi võitja Anna Samuil ning Hans Nieuwenhuusi loeng, mis leidsid aset Pärnu Kunstide Majas. Konkursi finaalvoor-kontsert toimus 19. septembril Pärnu Kontserdimajas, kaastegev Pärnu Linnaorkester, millega ühtlasi lõppes kogu festival. Konkursi kajastanud ajakirja Muusika peatoimetaja Ila Rimmel kirjutas Postimehe arvustuses, et konkursi tase on nii kõrge, et eestlased sealt sageli just preemiatega välja ei tule. "Seda silmapaistvam, et seekord sai laureaadiks meie noor andekas laulja Kadi Jürgens" (Rimmel, 2021). Konkursi võitjaks valiti metsosopran Zuzanna Nalewajek Poolast, kes valib 2023. aastal toimuva PromFesti ooperilavastuse ja enda rolli selles.

Lisa 6. Ooperiproduktiooni "Türklane Itaalias" plakati

12
14
2021
SEPTEMBER

ENDLA
TEATER
PÄRNU

www.promfest.ee

Türklane
Gioachino Rossini ooper

Itaalias

LAVASTAJA
ANDRUS VAARIK

MUUSIKALINE JUHT
ERKI PEHK

KUNSTNIK
MADIS NURMS

KOREOGRAAF
DAINIUS BERVINGIS

PEAOSADES KLAUDIA TAEVI NIM KONKURSI VÕITJAD • KAUNASE RIIKLIKU MUUSIKATEATRI KOOR JA ORKESTER

   KULTUURIMINISTEERIUM   SEIKO

Lisa 7. Ooperiproduksiooni “Türklane Itaalias” fotod etendustest

Foto 1. Esiplaanil leedulanna Ieva Goleckytė (Zaida rollis). Autor: Domas Rimeika

Foto 2. Esiplaanil ukrainlased Hanna Tverdova (Fiorilla rollis) ja Taras Berezhansky (Geronio rollis). Autor: Domas Rimeika

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Mihkel Känd,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Ooperilavastuse “Türklane Itaalias“ produktsioon rahvuvahelisel ooperimuusika festivalil PromFest“, mille juhendaja on Jorma Sarv, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Mihkel Känd

16.05.2022